

Miklir möguleikar þrátt fyrir smæð og einangrun

Amerískur prófessor sótti aðalfund Verðbréfaþings fyrir skömmu og flutti erindi um möguleg sóknarfæri Kauphallar Íslands, sem og lands og þjóðar, á sviði alþjóðaviðskipta, bæði styrk og veikleika.

„Möguleikar Kauphallar Íslands til að ná því mesta út úr sívaxandi hagkerfi heimsins eru gríðarmiklir,“ segir prófessor Gregory Miller hjá Harvard Business School í Bandaríkjunum. Hann fjallaði um Kauphöllina og aðstæður hennar í fyrirllestri sem hann flutti á aðalfundi eignarhaldsfélagsins Verðbréfaþings fyrir helgi, en Verðbréfaþing á og rekur Kauphöll Íslands og Verðbréfaþingunni Íslands.

Gregory Miller telur aðstæður um margt hagstæðar hér, menntunarstig hátt og fólk duglegt, auk þess sem öll umgjörð til nýsköpunar sé góð og vistvænir orkugjafar á borð við vatns- og jarðvarmaorku til staðar. „Á móti kemur einangrun landsins og smæð, sem hefur áhrif á birtingarmynd þess á alþjóðavettvangi.“ Með einangrun segist Miller ekki síst eiga við þær hugmyndir sem útlendingar gera sér um land og þjóð, enda séum við hér landfræðilega einangruð og með sterka sjálfsmynd, sem birtist í eigin tungu og menningu, allt hlutir sem virki framandi. „Þegar ég segist vera á leiðinni til Íslands eru viðbrögð fólks einatt: Vá, það er langt flug! En þetta er bara ekki rétt. Fólk fer svipaðar vegalengdir í innanlandsflugi í Bandaríkjunum án þess að þykja mikið til koma og fólk sem segir þetta við mig vilar ekki fyrir sér að hoppa upp í flugvél og endasendast til Indlands eða Hong Kong.“ Þá segir hann stærðarhlutföll vinna nokkuð á móti landinu.

Miller segir Kauphöll Íslands geta verið andlit viðskipta á Íslandi út á við og kynnt alþjóðafjórðingum um heim allan aðstæður hér og laðað þá í viðskipti. Verkefni Kauphallarinnar segir hann því nokkuð viðamikil enda nokkur alþekkt sannindi um fjárfesta sem hafa þurfi í huga. „Fólk hefur tilhneigingu til að fjárfesta á heimaslóðum og of lítið úti um heim. Þetta er ein af minnst umdeildu staðreyndum heimsviðskipta og háir jafnt sérfræðingum, stofnunum og einstaklingum.“ Eins segir hann fleiri hluti koma til, svo sem tímamismun, ólíkar skattareglur og umgjörð viðskipta milli landa sem bætist við vandamál tengd einangrun og stærðarhlutföllum. „En þegar maður gerir sér hindranirnar ljósar er hægt að bregðast við þeim.“ Hann segir ljóst að Kauphöllin og fyrirtæki hennar þurfi að vera sjáanleg. „Þar hjálpar til skráning fyrirtækja á fleiri en einum stað, til dæmis gæti skráning fyrirtækis úr Kauphöll Íslands í Bandaríkjunum vakið áhuga fjárfestis þar á aðstæðum hér.“ Þá segir Miller vitanlega hjálpa til ef fyrirtæki nái að stækka, enda sé vitað að stærri fyrirtæki laði frekar að sér fjárfesta. Hann leggur líka áherslu á að sýnileiki fyrirtækja skipti gríðarlegu máli þegar að því komi að laða að sér fjárfesta. „Staðreyndin er sú að fólk vill fjárfesta í þeim hlutum sem það hefur fyrir augunum daglega. Endalausar rannsóknir renna stöðum undir þessa kenningu.“ Um leið segir hann að fyrirtæki í þéttbýli fái fleiri fjárfesta en í dreifbýli, en svo virðist sem fyrirtæki í borgum fái frekar umtal meðal fjárfesta og upplýsingar um þau leki út eftir óhefðbundnari leiðum.

„Þá skiptir höfuðmáli hversu miklum tíma fjárfestir þarf að eyða í að kynna sér aðstæður. Þarna er alvöru hindrun þegar kemur að því að laða fjárfesta til Íslands. En svo koma líka til álita hlutir á borð við menningarlega samsvörun, fólk fjárfestir frekar á sínu menningarsvæði, ef svo má segja,“ segir Miller.

Þróunin á markaði hér er engu að síður í rétta átt, segir Miller. „Útrás íslenskra fyrirtækja vekur athygli og mörg þeirra eru að verða alþjóðleg. Allt hjálpar þetta til við að draga úr huglægri einangrun landsins.“ Þá segir hann íslenskt hugvit skila sér í auknum áhuga á aðstæðum hér þegar vel tekst til og nefnir gervilima- og stóðtækjafyrirtækið Össur sérstaklega í þeim efnum. „Vélvædda hnéð frá

PROFESSOR GREGORY MILLER Miller sótti heim aðalfund Verðbréfaþings fyrir helgi og velti fyrir sér möguleikum Kauphallar, lands og þjóðar í alþjóðaviðskiptum. Hann segir horfur hér góðar þótt ljóst sé að við verðum að takast á við ákveðnar hindranir.

MARKAÐURINN/E.Ó.L.

Össuri sem kynnt var fyrir áramót og hlaut mikla umfjöllum er nokkuð sem fjárfestar taka eftir og vilja fá að taka þátt í.“ Þá vinnur með landinu að þjóðin er ung og á inni mikinn ævisparnað auk þess sem lífeyrissjóðakerfið hér er öflugt. „Þess vegna eru hér öflugir og þolinmóðir fjárfestar og það skiptir miklu máli við þróun markaðarins.“

Miller segir tískulöndin meðal alþjóðafjórðinga vera Indland, Kína og Rússland og mikið verk fyrir höndum ef laða eigi fyrirtæki og fjárfesta hingað. „Ég talaði við fimm alþjóðamiðlara, á austur- og vesturströnd Bandaríkjanna, í Bretlandi og víðar, og þetta voru löndin sem þeir nefndu. Þessi lönd eru öll eftir á hvað varðar innri uppbyggingu og regluverk. Á Indlandi lendir maður á risastórum alþjóðaflugvelli, en frá honum liggja svo moldarslóðar. Það eina sem þessi lönd hafa fram yfir Ísland er stærðin.“

Næstu skref eru að bregðast við þessari samkeppni allri og til þess eru allmargar leiðir að mati Millers, bæði með því að flytja íslensk fyrirtæki til útlanda og með því að laða erlent fjármagn hingað. „Hægt er að einbeita sér að landsvæðum. Norðurlöndin saman ná til dæmis nokkuð góðri stærð,“ segir hann og bendir á að þótt mikil tækifæri og öflugir fjárfestar séu bæði í Bretlandi og Bandaríkjunum sé samkeppni þar að sama skapi mikil. „Annar möguleiki er að leita samstarfs við önnur svæði sem eiga í vanda við að láta á sér bera, líkt og Nýja-Sjáland og

lönd Karibahafsins.“ Miller segir líka möguleika hér fólga í sérhæfingu tengdri ákveðnum iðnaði. Þar bendir hann bæði á sjávarútveg og orkuiðnað. Hann segir þó ljóst að afnema þurfi takmarkanir á fjárfestingu í sjávarútvegi.

Gregory Miller segir samruna við aðrar kauphallir vænlegan kost fyrir Kauphöllina, en telur um leið að hugleiða þurfi slíkt skref vel. „Vert er að hafa í huga að kauphallir eru mikilvæg tól fyrir hagkerfið og útrás fyrirtækja. Með samruna tapast að stórum hluta stjórnin á þessu tóli og áherslan færast frá því að snúast um hagsmuni landsins.“ Miller segir engan vafa á að hér séu allir þeir hlutir til staðar sem þurfi til að laða að fjárfesta, innviðir og efnahagur þjóðarinnar, fyrirtæki í útrás og fleiri hlutir. „Lykillinn er að átta sig á hindrununum og einbeita sér að möguleikum landsins og Kauphallarinnar í að sigrast á þeim.“

oligr@markadurinn.is

MÁLID ER
Staða
Kauphallar
Íslands